

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 81/2015 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- maatalousylitarkastaja Sanna Koivumäki, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katriina Pessa, maa- ja metsätalousministeriö
- puheenjohtaja Tiina Sanila-Aikio, Saamelaiskäräjät
- porotalousasiantuntija Päivi Kainulainen, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- luottamusmies Tanja Sanila, Koltasaamelaiset
- porotalousneuvoja Anna-Leena Jänkälä, Paliskuntain yhdistys

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Maaseutuvirasto
- Metsähallitus
- OP Ryhmä
- Suomen porosaamelaiset ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- oikeusministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettua lakia, kolttalakia, maatalouden rakennetuista annettua lakia ja maaseudun kehittämisen tukemisesta annettua lakia.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettua lakia muutettaisiin siten, että siinä otettaisiin huomioon Euroopan unionin maaseuturahaston rahastokautta 2014—2020 koskevat

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

muutokset sekä uudistetut Euroopan unionin valtiontukisäännöt. Tarkoituksena on, että laki muutettuna tulisi voimaan vuoden 2016 alusta.

Myös kolttalakiin ehdotetaan tehtäviksi vastaavat muutokset. Lisäksi lakien soveltamisalaa täsmennettäisiin siten, että pääsääntöisesti kukin tukikohde voisi saada tukea vain yhden rakennetukea koskevan lain perusteella. Kolttalain mukaisia tukikohteita siirrettäisiin siten muun lainsäädännön tukitoimien piiriin. Tämän vuoksi muutettavien lakien soveltamisaloja täsmennettäisiin. Lisäksi kolttalakiin sisällytettäisiin säännökset korkotukilainoista ja valtiontakauksista. Korkotukilainojen korko olisi vaihtuva ja korkoon sisältyvä lainaan liittyvä tuki määriteltävissä.

Sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetusta laista että kolttalaista poistettaisiin vapaaehtoisia velkajärjestelyjä koskevat säännökset. Taloudellisissa vaikeuksissa olevien asemaa helpotettaisiin tämän jälkeen yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain ja yrityksen saneerauksesta annetun lain mukaisin menettelyin.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strategisessa ohjelmassa on painotettu julkisten palvelujen digitalisointia osana hallinnon tuottavuuden ja tehokkuuden lisäämistä samoin kuin asiakkaiden hallinnollisen taakan keventämistä. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettuun lakiin ja kolttalakiin otettaisiin säännökset sähköisestä hakumenettelystä, joka siten laajeni si koskemaan myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukia sekä kolttalain mukaisia etuuksia. Tätä varten kolttalain mukaisia tukimenettelyjä yhdenmukaistettaisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain mukaisten menettelyjen kanssa.

Maatalouden ja luontaiselinkeinojen käsitteet yhtenäistettäisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa, kolttalaissa ja maatalouden rakennetuista annetussa laissa.

Lisäksi lakeihin ehdotetaan tehtäviksi eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksen perusteluista käy ilmi, että poronhoitoa harjoitetaan Suomessa poronhoitolaissa (848/1990) tarkoitettulla poronhoitoalueella, joka käsittää Lapin maakunnan alueen Kemiä, Kemimaata ja Torniota lukuun ottamatta sekä Kuusamon, Taivalkosken, Pudasjärven, Suomussalmen ja Hyrynsalmen kunnat ja eräitä alueita Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien pohjoisimmista osista. Kaikkien poronomistajien on kuuluttava poronhoitoalueella paliskuntaan, ja paliskunta vastaa porojen hoidossa tarvittavista töistä, laitumista ja poromääristä. Maanomistuksesta riippumatta poronhoitoalueella poroja saa laiduntaa vapaasti, mutta toisaalta paliskunta on velvollinen estämään poroja tekemästä vahinkoa. Laitumien riittävyyden turvaamiseksi poronhoitolaissa säädetään myös suurimmista sallituista poromääristä, jotka maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa jokaiselle paliskunnalle sekä paliskunnan osakkaalle.

Vuonna 2014 poronomistajia oli 4 464 henkilöä. Suurin sallittu eloporomäärä kyseisenä vuonna oli 203 700 eloporoa, mutta todellinen eloporomäärä oli vain 186 776 poroa. Poronomistajien

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

määrä on ollut pitkään laskusuunnassa. Lisäksi viime vuosina myös luettujen eloporojen määrä on vähentynyt. Poronhoitovuonna 2014—2015 vähintään 100 poroa omistavien osuus poron-omistajista oli 15,8 prosenttia ja yli 150 poroa omistavien 8,8 prosenttia. Esityksessä on todettu, että poronlihasta maksettava tuottajahinta on säilynyt aikaisemmalla tasolla, mutta muun muassa polttoaine- ja lisäruokintakustannusten nousun johdosta porotalouden kannattavuus on viime vuosina heikentynyt.

Tukijärjestelmän uusimiseksi on säädetty laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (976/2011, jäljempänä porotalouden rakennetukilaki), mutta sitä ei ole toistaiseksi saatettu voimaan. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa porotalouden rakennetukilain voimaantulo siten, että tukijärjestelmässä on otettu huomioon EU:n lainsäädännön ja valtiontukisääntöjen muutokset.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä esityksen tavoitetta keventää tukijärjestelmiä yhdenmukaistamalla niiden käsitteitä ja tukiehtoja ja mahdollistamalla samojen tukivälineiden käyttö. Tämä helpottaa siirtymistä sähköiseen menettelyyn myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista ja kolttalain (253/1995) mukaisia tukia myönnettäessä ja maksettaessa. Vaikka maatalouden rakennetuista annettu laki, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettu laki ja kolttalaki säilyvät erillisinä lakeina, niiden sisältöä ehdotetaan kuitenkin selkeytettäväksi ja tukijärjestelmiä yksinkertaistettaviksi siten, että pääsääntöisesti kunkin toimenpiteen ja tukikohteen tuki myönnetään yhden lain nojalla. Tämä yksinkertaistaa myös tietojärjestelmien luomista. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatketaan toimenpiteitä lainsäädännön selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi.

Edellä todettujen tavoitteiden saavuttamiseksi porotalouden rakennetukilakia ehdotetaan esityksessä muutettavaksi siten, että siinä otetaan huomioon maaseutuohjelmaan sisällytettyjä tukia koskevan EU:n lainsäädännön muutokset, kuten tilanpidon aloittamista ja tuen hakemista koskevat määräajat. Samoin ehdotetaan muutettaviksi tukikohteita siten, että ne paremmin vastaisivat nykyisten EU:n valtiontukisääntöjen edellytyksiä. Tämän vuoksi muun muassa maanosto ehdotetaan poistettavaksi investointituen kohteista. Valiokunta pitää tärkeänä, että valtioneuvoston asetuksessa poro- ja luontaiselinkeinotiloille asetettavat vaatimukset sopeutetaan sellaisiksi, että ne ottavat huomioon erilaiset olosuhteet poronhoitoalueen eri osissa.

Esityksessä ehdotetaan myös maatalouden ja luontaiselinkeinojen käsitteitä yhdenmukaistettaviksi siten, että maataloutta olisi kaikki maataloustuotteiden ensiasteen tuotanto ja porotalouden rakennetukilaissa luontaiselinkeinot käsittäisivät yksinomaan maataloudeksi luettavan toiminnan. Laissa eroteltaisiin kuitenkin porotalous ja muu alkutuotanto, koska lain soveltamisala eroaa sen mukaan, tuetaanko porotaloutta vai muuta alkutuotantoa. Kalastusta ja metsätaloutta ei kuitenkaan enää luettaisi porotalouden rakennetukilain mukaisiksi luontaiselinkeinoiksi, vaikka niistä saadut tulot ehdotetaan otettaviksi huomioon porotalous- tai luontaiselinkeinoyrityksen toimintaedellytyksiä tarkasteltaessa. Kalastusta tuettaisiin muutoksen jälkeen erityisiä etuuksia lukuun ottamatta EU:n meri- ja kalatalousrahastoa koskevan lainsäädännön nojalla ja metsätaloustoimenpiteitä joko kestävänsä metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) tai maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (1476/2007) nojalla. Myös kummankin lain soveltamisalaa koskeviin säännöksiin sekä maatalouden rakennetuista annetun lain ja maaseudun kehittä-

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

misen tukemisesta annetun lain (28/2014) soveltamisalasäännöksiin tehtäisiin vastaavat täsmennykset.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että esityksellä laina-ajat on tarkoitus yhdenmukaistaa siten, että myös porotalouden rakennetukilain mukaisten lainojen laina-aika olisi 25 vuotta samoin kuin maatalouden rakennetuista annetussa laissa ja kolttalaissa.

Kolttalakiin esityksessä ehdotetaan tehtäviksi edellä todettuja vastaavat EU:n lainsäädännöstä johtuvat muutokset. Valtionlainojen ehdot ja menettelyt säilyisivät ennallaan, ja ne poikkeaisivat porotalouden rakennetukilain mukaisista säännöksistä. Lakiin ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi mahdollisuus myöntää myös korkotukilainoja ja valtiontakauksia, jolloin lainatukijärjestelmä olisi olemassa myös siinä tapauksessa, että sekä porotalouden rakennetukilain että kolttalain toimeenpanossa siirryttäisiin yksinomaan korkotukilainoitukseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kummastakin laista poistettaisiin vapaaehtoista velkajärjestelyä koskeva tukijärjestelmä. Esityksessä on todettu, että velkajärjestelyjä on viime vuosina tehty harvakseltaan eikä niiden säilyttäminen laeissa enää ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon EU:n valtiontukisääntöjen vaatimukset sekä se, että sekä asunnon säilyttämiseksi että yritystoiminnan jatkamiseksi on olemassa yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) ja yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukainen menettely. Viimeksi mainitun lain 2 §:ssä nimenomaan todetaan, että saneerausmenettelyn kohteena voi olla yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, osuuskunta, asunto-osakeyhtiö tai taloudellista toimintaa harjoittava yhdistys tai säätiö. Elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan mainitussa lainkohdassa myös ammatin taikka maatilatalouden tai kalastuksen harjoittajaa.

Viitaten edellä todettuun valiokunta pitää tärkeänä, että kumpaankin lakiin ehdotetaan lisättäväksi sähköistä hakua koskevat menettelyt, jotka koskisivat sekä tuen että sen maksun hakemista samoin kuin lainaan liittyvän nostoluvan hakemista. Sähköinen menettely koskisi myös perinteisille paperilomakkeille laadittuja hakemuksia, jotka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa siirretään sähköiseen järjestelmään ja tämän jälkeen käsitellään yksinomaan sähköisesti.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä laeiksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain, maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain ja Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 41/2015) on ehdotettu maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 31 §:n 2 momentin muuttamista siten, että tuen takaisinperinnästä voidaan luopua silloin, jos takaisinperittävä määrä on enintään 100 euroa yksittäistä tukea kohden nykyisen alle 100 euron sijaan. Valiokunta on mietinnössään (MmVM 9/2015 vp — HE 41/2015 vp) ehdottanut esityksen hyväksymistä tältä osin muutettuna. Valiokunta pitää tarpeellisena, että nyt käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten osalta selvitetään vastaavat muutostarpeet ja ryhdytään pikaisesti toimenpiteisiin säännösten muuttamiseksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain että kolttalain mukaiset tuet on myönnetty maatilatalouden kehittämisrahastosta, jonka käytösuunnitelmassa on pitkään vuosittain osoitettu yhteensä noin 4 miljoonaa euroa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja kolttalain mukaisiin elinkeinotukiin ja kolttien asiainhoitoon.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Määrään ei esityksen perustelujen mukaan odoteta tulevan lähivuosina muutoksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että porotalouden, luontaiselinkeinojen ja muiden tukikohteiden toimintaedellytykset turvataan. Tukiin liittyvää hallinnollista taakkaa on kevennettävä.

Valiokunta toteaa, että samalla kun säädettiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettu laki, säädettiin myös laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta (987/2011). Laki ei ole kuitenkaan vielä voimassa. Valiokunta kiirehtii lain voimaan saattamista.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä esitettävin muutosehdotuksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2. Laki kolttalain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta toteaa, että 2. lakiehdotuksen eli kolttalain muuttamista koskevan lakiehdotuksen johtolause on puutteellinen. Lain 15 §:stä tulee 4 momentin lisäksi kumota 2 ja 3 momentti, koska niihin sisältyvistä asioista ehdotetaan säädettäväksi 13 a §:n 2 ja 3 momentissa. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 55 a §, mikä ei näy johtolauseessa.

Valiokunta ehdottaa johtolauseen tarkistamista.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 81/2015 vp sisältyvät 1., 3. ja 4. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 81/2015 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 31 §:n 3 momentti, 34 §:n 1 momentin 5 kohta, 53 §:n 5 momentti, 19 luku ja 113 §:n 2 momentti,

muutetaan 2 ja 3 §, 6 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta sekä 3 momentti, 8, 10, 11, 22 ja 26 §, 36 §:n 2 momentin 1 kohta, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n otsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 38 §:n 1 kohta, 43 §:n 1 momentti, 44 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti, 48 ja 49 §, 52 §:n 2 momentin 2 kohta, 57 §, 61 §:n 1 momentti, 70 §:n 4 momentti, 73 §:n 3 momentti, 89 §, 91 §:n 2 momentin 3 kohta, 92 §, 94 §:n 2 ja 5 momentti, 97 §:n 2 momentti sekä 111, 114 ja 117 § sekä

lisätään 4 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 14 a §, seuraavasti:

2 §

Soveltaisala

Tätä lakia sovelletaan porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakenteen ja toimintaedellytysten parantamiseksi ja kehittämiseksi myönnettävään tukeen, joka rahoitetaan kokonaan tai osittain Euroopan unionin varoista tai yksinomaan kansallisista varoista. Kalastukseen tätä lakia sovelletaan erityisten etuuksien osalta. Tätä lakia ei sovelleta Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella rakennettavan poroaidan rahoittamiseen eikä sen ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin.

Maatalouden rakenteen parantamiseen myönnettävistä tuista säädetään maatalouden rakennetuista annetussa laissa (1476/2007). Tätä lakia kuitenkin sovelletaan, jos porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla harjoitettavasta maataloudesta saatava yrittäjätulo alittaa vähimmäismäärän, joka on edellytyksenä tuen myöntämiseksi mainitun lain tai sen nojalla säädetyn perusteella tai jos porotalouden osuus kyseisestä yrittäjätulosta yksinään ylittää mainitun vähimmäismäärän.

Porotaloustuotteen ja muun maataloustuotteen ensiasteen jalostukseen ja kaupanpitämiseen sekä porotalous- tai luontaiselinkeinotilan toiminnan laajentamiseen porotalouden tai muun luontaiselinkeinon ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämisen tukemisesta annetussa laissa (28/2014). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin paliskuntien teurastamojen peruskorjausinvestointeihin ja sellaiseen tilalla tapahtuvaan toimintaan, joka on tarpeen eläin- tai kasvituotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Lakia ei sovelleta tukeen eikä korvaukseen, joka myönnetään maataloutta harjoittavalle tuotantotoiminnasta luopumiseen. Lakia ei sovelleta hankkeeseen eikä toimenpiteeseen, jota on tuettu kolttalain (253/1995) nojalla.

Erityisiä etuuksia lukuun ottamatta lakia ei myöskään sovelleta Euroopan unionin rakennerahastojen tai Euroopan meri- ja kalatalousrahaston varoista rahoitettavaan tukeen eikä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvaan toimenpiteeseen.

3 §

Tukijärjestelmät

Tässä laissa tukijärjestelmillä tarkoitetaan:

- 1) elinkeinonharjoittajan investointitukea;
- 2) nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea;
- 3) elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea;
- 4) paliskunnan investointitukea;
- 5) paliskunnan aitojen kunnossapitotukea;
- 6) tutkimusrahoitusta; ja
- 7) erityisiä etuuksia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mihin 1 momentissa mainituista toiminnoista tämän lain mukaista tukea voidaan myöntää.

4 §

Maantieteellinen soveltamisala

Tämän lain nojalla annettavaan valtioneuvoston asetukseen voidaan liittää kartta 2 momentissa tarkoitettusta alueesta.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *luontaiselinkeinolla* porotaloutta sekä muuta maataloutta; muuksi maataloudeksi katsotaan tällöin muun luontaiselinkeinon ohella pienimuotoisesti harjoitettu tavanomainen maataloustuotanto, ammattimainen metsästys, marjastus ja sienestys sekä, lukuun ottamatta kalastusta ja metsätaloutta, muu luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvien luonnonvarojen hyödyntäminen;

3) *luontaiselinkeinoon liittyvällä elinkeinolla* kalastusta ja metsätaloutta sekä sellaista elinkeinotoimintaa, jota harjoitetaan luontaiselinkeinon ohessa siltä osin kuin se koskee luontaiselinkeinoissa tarvittavien välineiden valmistusta ja kunnostamista, luontaiselinkeinoa hyödyntävää palvelutoimintaa taikka luontaiselinkeinosta saatujen tuotteiden jalostamista;

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset luontaiselinkeinoksi katsottavasta maataloudesta sekä porotalous- ja luontaiselinkeinotiloista. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myös tarkemmat säännökset luontaiselinkeinoon liittyvistä elinkeinoista sekä siitä, miten nämä voidaan ottaa huomioon porotalous- ja luontaiselinkeinoyrityksen tukikelpoisuutta arvioitaessa.

3 luku

Tuen saamisen yleiset edellytykset

10 §

Tuen saaja

Elinkeinon harjoittamiseen liittyvää tukea, asunnonrakentamistukea sekä erityisiä etuuksia voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle. Paliskunnalle voidaan myöntää investointitukea ja paliskunnan aitojen kunnossapitotukea. Tutkimusrahoitusta voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle, yksityis- ja julkisoikeudelliselle yhteisölle sekä säätiölle.

Tukea voidaan myöntää samaan toimenpiteeseen useammalle luonnolliselle henkilölle yhdessä, jos nämä kaikki täyttävät tuen myöntämisen edellytykset.

Luonnollisen henkilön on tukea hakiessaan oltava 18 vuotta täyttänyt. Asuinrakennuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen ei myönnetä tukea 60 vuotta täyttäneelle eikä muuta tukea 65 vuotta täyttäneelle.

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea vain, jos se täyttää poronhoitolaissa sille asetetut velvoitteet.

11 §

Tuettavan toimenpiteen aloittaminen

Elinkeinonharjoittajan investointitukea, elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea, paliskunnan investointitukea ja tutkimusrahoitusta ei myönnetä sellaiseen elinkeinonharjoittajan, paliskunnan tai tutkimusrahoituksen hakijan toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu. Paliskunnan aitojen kunnossapitotukea ei myönnetä, jos kunnossapito on aloitettu ennen kuin hakemus on tullut vireille. Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea ei myönnetä, jos tilanpito on aloitettu ennen kuin tukihakemus on tullut vireille.

Edellä 1 momentista poiketen paliskunnalle voidaan myöntää tukea sellaiseen investointiin, jonka toteuttamisen aloittaminen on ollut välttämätöntä muulle taholle kuin porotalouden harjoittajalle aiheutuvan vahingon estämiseksi tai paliskunnasta riippumattomasta syystä tuhoutuneen tai rikkoutuneen aidan korvaamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin toimenpide katsotaan aloitetuksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset myös siitä, milloin aloittaminen on välttämätöntä 2 momentissa tarkoitettusta syystä.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

14a §

Avustuksen muodot

Mitä maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 13 §:ssä säädetään tuen muodoista, sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin tukijärjestelmiin. Kertakorvausta lukuun ottamatta edellä tarkoitettuja tuen muotoja voidaan avustuksen lisäksi käyttää myös lainamuotoiseen tukeen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset avustusmuodoista, niiden määräytymisen perusteista, vahvistamisesta, käyttökohteista ja valintamenettelyistä sekä käytettävistä enimmäistukimääristä ja -osuuksista. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, jotka tuenhakijan on esitettävä asianomaisen avustusmuodon käytön tueksi, sekä siitä, miten näiden selvitysten perusteella tuki lasketaan.

22 §

Liiketoimintasuunnitelma

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää tuen kohteena olevaa porotalouden harjoittamista koskevan suunnitelman (*liiketoimintasuunnitelma*), johon on sisällytetty myös luontaiselinkeinoon liittyvien elinkeinojen tiedot haettaessa tukea tilanpidon aloittamiseen. Liiketoimintasuunnitelmaan on sisällyttävä 15—21 §:ssä säädettyjä edellytyksiä ja tuettavaa toimenpidettä koskevat tiedot. Lisäksi suunnitelmaan on sisällyttävä toimenpiteeseen nähden tarkoituksenmukaisessa laajuudessa porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamista koskevat tavoitteet, keinot tavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvio toiminnan kehityksestä. Jos tukea haetaan vähäiseen investointiin, ei liiketoimintasuunnitelmaa tarvitse esittää.

Liiketoimintasuunnitelmassa on esitettävä 17 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sitoumuksen täyttämiseksi suoritettavat toimenpiteet.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset liiketoimintasuunnitelman sisälöstä sekä siitä, milloin sitä ei edellytetä.

26 §

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustuen edellytykset

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää porotalouden harjoittajalle, joka saatuaan hallintaansa porotaloustilan ensimmäistä kertaa ryhtyy tilalla porotaloudesta vastaavaksi elinkeinonharjoittajaksi. Tukea voidaan myöntää myös muun luontaiselinkeinoon harjoittajalle, joka saatuaan hallintaansa muun luontaiselinkeinoon harjoittamiseen soveltuvan tilan ryhtyy tilalla ensimmäistä kertaa porotalouden yhteydessä muun luontaiselinkeinoon harjoittajaksi.

Aloitustukea ei myönnetä sille, joka tukea hakiessaan on täyttänyt 41 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset aloitustuella tuettavasta toiminnasta ja aloittamisen ajankohdasta.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

36 §

Valtionlainan myöntämisen edellytykset

Luotonantaja voi myöntää valtionlainana sellaisen lainan:

1) jonka laina-aika on enintään 25 vuotta;

37 §

Valtionlainaan sisältyvä tuki

Valtionlainaan sisältyvänä tukena voidaan myöntää korkoetuus, korkovapaus, lyhennyksen vapaavuosi tai vapautus velvollisuudesta hankkia valtionlainalle vakuus. Valtionlainan tukimuotoja voidaan yhdistää samassa valtionlainassa.

38 §

Korkotuen myöntämisen edellytykset

Korkotukea voidaan myöntää valtion talousarviossa vuosittain vahvistetun korkotukilainojen myöntämisvaltuuden rajoissa sellaista luottoa varten, jonka:

1) laina-aika on enintään 25 vuotta;

43 §

Toimenpiteen toteutusaika

Muu tuettava toimenpide kuin tutkimus- tai selvityshanke on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Nuorelle porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajalle elinkeinon aloittamiseen myönnetyn tuen tuettavana toimenpiteenä pidetään tällöin tilan ja porojen hankintaa. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos se on toimenpiteen toteutustavan tai toiminnan luonteen kannalta perusteltua. Jos tukea on myönnetty rakentamisinvestoinnin yhteydessä irtaimiston hankintaan eikä hankintaa voida toteuttaa ennen rakentamisinvestoinnin valmistumista, lasketaan määräaika rakentamisinvestoinnin valmistumisesta.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

44 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Käytettäessä tukea tavaroiden tai palveluiden hankintaan taikka urakalla teettämiseen sovelletaan, mitä maatalouden rakennetuista annetun lain 20 §:n 1, 5 ja 6 momentissa ja 40 a §:ssä säädetään.

45 §

Kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan on säilytettävä tuettavaa toimenpidettä koskeva kirjanpitoaineisto siten kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Jos kysymys on Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, kirjanpitoon liittyvä aineisto on säilytettävä vähintään kolme vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa ohjelman viimeisen Euroopan unionin rahoitusosuuden maksun.

48 §

Tukihakemus

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Hakija tunnistetaan verkkopalvelussa käyttäen vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista. Tukihakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella, joka on allekirjoitettava.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat, selvitykset ja suunnitelmat.

Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään ja käsitellään sen jälkeen pääosin sähköisesti. Lomakkeella tehty hakemus arkistoidaan sähköisenä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, 2 momentissa tarkoitetuista liitteistä sekä suunnitelmien ja selvitysten esitystavasta ja sähköisen hakemisen menettelyistä.

49 §

Tuen hakeminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa määräaika. Jos määräaika ei aseteta, tukihakemukset voidaan ratkaista tukijaksoittain. Tukihakemus on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta ja tukijaksoista voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset tukihakemuksen

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

Toimivaltainen viranomainen on Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jollei jäljempänä 119 §:ssä tai 127 §:n nojalla toisin säädetä.

52 §

Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa

Neuvotteluissa on käsiteltävä seuraavia asioita:

2) varojen ohjaaminen porotalouteen ja muihin luontaiselinkeinoihin;

57 §

Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen

Porotalous- tai luontaiselinkeinoyritystä varten myönnetyn investointituen ja asunnonrakentamistuen sekä paliskunnan investointituen ja aitojen kunnossapitotuen maksamista haetaan käyttäen 48 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 48 §:ssä säädetään. Maksuhakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella, joka on allekirjoitettava. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Avustus voidaan maksaa enintään viidessä erässä. Avustusta maksetaan enintään tukitasoa sekä myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Avustuksen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on noudattanut tuen ehtoja. Lisäksi maksamisen edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Jos avustusta on myönnetty rakentamisinvestointiin, viimeisen erän maksamisen edellytyksenä on, että rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Maksuhakemukseen on liitettävä avustuksen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät tilinpitoasiakirjat ja selvitykset. Asuntorakentamiseen myönnetyn tuen maksamisen edellytyksenä on tilinpitoasiakirjojen sijaan kuitenkin hyväksyttävien kustannusten mukaista rakentamista koskevan valmiusasteen osoittaminen.

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä valmiusasteen osoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkem-

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

mat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Maaseutuvirasto.

61 §

Nostolupa

Luvan tuen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamiseen myöntää hakemuksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Nostoluvan hakemiseen sovelletaan, mitä 57 §:n 1 momentissa säädetään maksun hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä 57 §:n 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat. Nostoluvan hakemiselle voidaan asettaa määräaika, jota voidaan pidentää kerran ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta. Määräajan pidentämiseen tulee olla hyväksyttävä syy.

70 §

Valtionlainojen varojen välittäminen

Muutokset, jotka tehdään valtionlainaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaisessa järjestelyssä tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa järjestelyssä, tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

73 §

Valtionvastuu

Valtionlainan vakuutena olevan omaisuuden vapaaehtoinen rahaksi muuttaminen lainan takaisinperintää vaarantavalla tavalla saadaan tehdä vain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen suostumuksella.

89 §

Liiketoimintasuunnitelman seuranta

Tuen saajan on esitettävä liiketoimintasuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista koskevat selvitykset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

91 §

Seurannan tietojärjestelmä

Seurannan tietojärjestelmään voidaan tallentaa seuraavat hakijaa, tuen saajaa, tuettavaa toimenpidettä sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

3) liiketoimintasuunnitelmaan ja rakentamista koskevaan suunnitelmaan sisältyvät tiedot;

92 §

Tietojen säilyttäminen

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on myönnetty, tietoja säilytetään kymmenen vuotta avustuksen viimeisen erän maksamisesta taikka valtionlainan tai korkotuen kohteena olevan lainan viimeisen erän nostamisesta, kuitenkin niin kauan kuin korkotukea maksetaan. Valtiontakausta koskevia tietoja säilytetään takauksen voimassaolon ajan tai, jos takaajan vastuu on toteutunut, niin kauan kuin takautumissaatavaa voidaan periä. Valtionlainaa koskevia tietoja on säilytettävä niin kauan kuin luottolaitoksella on valtionlainaa koskeva saaminen lainansaajalta tai, jos luotonantaja on hakenut valtionlainan hyvitystä Maaseutuvirastolta, kunnes hyvitystä koskeva hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, tietoja säilytetään lisäksi viisi vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa ohjelman viimeisen Euroopan unionin rahoitusosuuden maksun.

94 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi ulkopuolinen tilintarkastaja voidaan valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (1141/2015) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetussa laissa (1142/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastaava tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tarkastusta. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

97 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja ennakkotieto

— — — — —
Tuen saajalle voidaan pyynnöstä antaa sitova ennakkotieto siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide, joka koskee 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta, liiketoimintasuunnitelmaa, harjoitettua elinkeinoa tai tuen kohteena olleen omaisuuden muutosta tai luovutusta, 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua seuraamuksen. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Ennakkotietoa koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös on voimassa vuoden sen antamisesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei voi poiketa antamastaan ennakkotiedosta, jollei hakija ole toteuttanut toimenpidettään olennaisesti toisin kuin on ennakkotietoa koskevassa hakemuksessaan esittänyt tai jos hakija on esittänyt ennakkotiedon saamiseksi olennaisesti virheellisen tai puutteellisen tiedon.
— — — — —

111 §

Päätöksen maksullisuus

Tässä laissa tarkoitettu päätös on hakijalle ja tuen saajalle maksuton. Metsähallituksen päätöseen erityisestä etuudesta ja 97 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ennakkotietoa koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään, kuitenkin niin, että siltä osin kuin päätös koskee erityiseen etuuteen sisältyvää tukea, päätös on maksuton.

114 §

Tekninen apu

Teknisen avun käyttämisestä tässä laissa tarkoitetun tuen toimeenpanoon sovelletaan, mitä teknisen avun käyttämisestä maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 65 §:ssä säädetään.

117 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.
Tällä lailla kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (45/2000).
Tätä lakia sovelletaan 3 §:ssä tarkoitettuihin tukijärjestelmiin, jotka on otettu käyttöön valtioneuvoston asetuksella.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tällä lailla kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta annettu laki (32/2014).

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Tämän lain 11 §:n 2 momenttia ei sovelleta, ellei Euroopan komissio ole antanut siihen suostumustaan.

2.

Laki

kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kolttalain (253/1995) 5 §:n 2 momentti, 15 §:n ~~2—~~4 momentti, 16 §, 19 §:n 3 momentti ja 59—62 §, sellaisina kuin niistä ovat 60 §:n 1 momentti ja 61 § laissa 296/2001,

muutetaan 3 ja 8 §, 9 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti, 10 §, 3 luvun otsikko, 15 §:n otsikko ja 1 momentti, 17 ja 18 §, 19 §:n 1 momentti sekä 20, 40, 64 ja 65 §, sellaisina kuin niistä ovat 8 § osaksi laissa 55/2000, 18 ja 20 § laissa 1474/2009, 64 § laissa 83/2014 ja 65 § laeissa 276/2004 ja 427/2007, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 2 b §. 9 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 13 a ja 13 b § sekä 3 a ja 3 b luku, 18 §:n edelle uusi luvun otsikko sekä lakiin uusi 19 a ja 39 a **sekä 55 a** § seuraavasti:

2 a §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön ja ohjelmaan

Mitä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011), jäljempänä *porotalouden rakennetukilaki*, 5 §:ssä tai sen nojalla taikka mainitun lain 8 §:ssä säädetään, sovelletaan myönnettäessä tässä laissa tarkoitettuja tukia.

2 b §

Tuen rahoitusta ja määrää koskevat edellytykset

Mitä porotalouden rakennetukilain 7 §:ssä tai sen nojalla säädetään, sovelletaan myönnettäessä tässä laissa tarkoitettuja tukia.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

3 §

Yritystoiminta

Luontaiselinkeinolla tarkoitetaan tässä laissa porotaloutta ja muuta maataloutta; maataloudeksi katsotaan tällöin muun luontaiselinkeinoon ohella pienimuotoisesti harjoitettu tavanomainen maataloustuotanto, ammattimainen metsästys, marjastus ja sienestys sekä, lukuun ottamatta kalastusta ja metsätaloutta, muu luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvien luonnonvarojen hyödyntäminen.

Tämä laki koskee myös muuta pienyritystoimintaa, joka työllistää yrittäjän ja hänen perheenjäsentensä lisäksi muita henkilöitä, alkutuotanto mukaan luettuna enintään kolmea vuosityöpaikkaa vastaavasti. Jos yrityksen toiminnalla on erityistä merkitystä kolttien toimeentulolle, voidaan edellä tarkoitettua suurempaankin toimintaan myöntää avustusta, tuettua lainaa tai valtiontakaus-

8 §

Eräät muun lainsäädännön mukaiset tukitoimenpiteet

Koltta-alueella toimivia paliskuntia tuetaan porotalouden rakennetukilain mukaisesti.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettulle koltalle, joka täyttää porotalouden rakennetukilain 15 ja 17 §:ssä sekä elinkeinotoiminnan osalta 21—23 §:ssä tarkoitetut edellytykset, myönnetään tuki porotaloutta ja muuta maataloutta koskevaan investointiin ja tilanpidon aloittamiseen noudattaen, mitä porotalouden rakennetukilaissa säädetään.

Muuta kuin maataloutta ja kalastusta koskevaan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yritystoimintaan tuki myönnetään noudattaen, mitä maaseudun kehittämisen tukemisesta annetussa laissa (28/2014) säädetään, kuitenkin niin, että tuki rahoitetaan kokonaan kansallisista varoista. Toimenpiteeseen voidaan myöntää avustuksen lisäksi tässä laissa tarkoitettua tuettua lainaa ja valtiontakaus-

Kalastuksen tukemisesta säädetään Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1093/2014). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin 9 §:ssä tarkoitettuihin kalastusta koskeviin erityisiin oikeuksiin sekä tällaisen oikeuden perusteella rakentamiseen myönnettävään tukeen.

9 §

Erityiset etuudet

Metsähallituksen luvalla voidaan 1 momentin 1, 2, 4 ja 7 kohdassa tarkoitettuja etuuksia erityisestä syystä antaa myös kolttien muodostamille yhteisöille. Metsähallitus voi myöntää 3 kohdassa tarkoitettun etuuden myös kalataloutta harjoittavalle yhteisölle sekä 6 kohdassa tarkoitettun etuuden paikalliselle paliskunnalle. Lupa voidaan myöntää vain, jos lupa etuuden arvo huomioon ottaen voidaan myöntää Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Edellä 1 momentin 3 ja 5 kohdassa tarkoitetun luvan saa myöntää vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai jäkälän keräämistä on pidettävä koltan ja hänen perheensä omassa taloudessa käytettäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden saamiseksi tarpeellisenä. Porotaloutta lukuun ottamatta sama rajoitus koskee 1 momentin 4, 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Mitä porotalouden rakennetukilain 87 §:n 2 momentissa tai 3 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään lausunnoista ja luvan siirtämisestä, sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuihin oikeuksiin.

2 luku

Lainat ja muut tukitoimenpiteet

10 §

Investointien ja asuinolojen parantamisen tukeminen

Lukuun ottamatta 2 kohdan mukaisia tukikohteita valtionlainaa, korkotukea, valtiontakausta ja avustusta voidaan myöntää 8 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaisesti seuraaviin tarkoituksiin:

1) investointilainaa ja -avustusta:

a) luontaiselinkeino- ja muussa pienyritystoiminnassa tarpeellisen kiinteän ja irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan;

b) luontaiselinkeino- ja muussa pienyritystoiminnassa tarpeellisten tuotanto-, varasto-, majoitus- ja palvelurakennusten, 9 §:ssä tarkoitettujen rakenteiden sekä niihin kuuluvien laitteiden samoin kuin muiden vastaavien rakennelmien rakentamista, laajentamista ja parannustyötä varten sekä työympäristön parantamiseen, perinneympäristön säilyttämiseen ja ympäristönsuojelullisiin investointeihin;

c) maatalouskelpoisen maan aitauskustannuksia sekä pellon ja laitumen raivaamista ja kunnostamista varten;

d) tientekoon, vedenhankintaan, viemärointiin ja sähköistämiseen;

2) asuntolainaa ja avustusta asuinrakennuksen ja siihen liittyvien talousrakennusten rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten sekä asuinympäristön parantamista ja niiden yhteydessä myös perinneympäristön säilyttämistä varten.

Myönnettäessä tukea tämän lain nojalla muuhun 8 §:n mukaisesti tuettavaan investointiin, asuinolojen parantamiseen taikka 7 §:ssä tarkoitetuille yhteisöille tai 13 §:ssä tarkoitettuihin hankkeisiin sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, porotalouden rakennetukilain 9, 11—13, 15 ja 17 §:ää sekä 13 lukua.

Mitä porotalouden rakennetukilain 19—23 §:n mukaan poronhoito- ja luontaiselinkeinoalueella sovelletaan porotalous- ja luontaiselinkeinotilaa, sovelletaan kolttaluonnetta vastaavalla tavalla kolttatilaan. Avustuksen, valtionlainan, korkotuen ja valtiontakauksen myöntämisestä ja myöntämisen edellytyksistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain nojalla myönnettyä avustusta ei saa ulosmitata.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

13 a §

Avustuksen enimmäismäärä

Avustusta 10 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin voidaan myöntää enintään 60 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.

Jos samaan tarkoitukseen myönnetään sekä avustusta että korkotukea tai valtiontakausta, johon sisältyy tukea, avustuksen, korkotuen ja valtiontakaukseen sisältyvän tuen määrä yhteensä ei saa ylittää 1 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää eikä avustuksen ja korkotuen tai valtiontakauksen kohteena olevan lainan määrä yhteensä toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia.

Jos samaan tarkoitukseen myönnetään sekä avustusta että valtionlainaa, ei avustuksen ja valtionlainan määrä yhteensä saa ylittää toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia.

3 luku

Valtionlainan edellytykset ja ehdot

13 b §

Lainan myöntämisen edellytykset

Laina voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston vuosittain vahvistetun käyttösuunnitelman myöntämisvaltuuden rajoissa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää lainan enimmäismäärästä.

15 §

Lainan enimmäismäärä

Lainaa voidaan myöntää enintään 85 prosenttia omaisuuden hankintahinnasta tai hyväksyttävistä kustannuksista sen mukaan, kumpi niistä on alempi.

— — — — —

17 §

Lainan muut ehdot

Lainaan sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 60 §:ssä, 61 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 62 §:ssä, 63 §:n 1 ja 3—5 momentissa, 65 ja 72 säädetään luotonantajasta ja 65 §:ssä lainan siirtämisestä ja lainaehtojen muuttamisesta.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

3 a luku

Korkotuen ehdot

17 a §

Korkotuen enimmäismäärä

Korkotukea voidaan myöntää enintään 40 prosenttia toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista.

Korkotukea ei makseta lainalle, jonka määrä ylittää toimenpiteen hyväksyttävät kustannukset.

17 b §

Korkotuen muut ehdot

Korkotukilainaan ja siihen liittyvään korkotukeensovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 35 §:n 1 momentissa ja 38—40 §:ssä säädetään.

3 b luku

Valtiontakauksen edellytykset ja ehdot

17 c §

Valtiontakauksen kohteena olevan lainan myöntäminen

Valtiontakaus voidaan myöntää sellaista lainaa varten, jonka myöntää maatalouden rakennetuista annetun lain 16 §:n mukaisesti hyväksytty luotonantaja.

Hyväksytty luotonantaja voi myöntää valtiontakauksen kohteena olevan lainan sen jälkeen, kun valtiontakausta koskeva päätös on tehty.

17 d §

Valtiontakaus

Tuotannolliseen investointiin tai asunnon rakentamiseen myönnetylle korkotukilainalle tai muulle hyväksytyn luotonantajan myöntämälle lainalle voidaan myöntää valtiontakaus noudattaen, mitä säädetään valtiontakauksesta porotalouden rakennetukilain 12 ja 18 luvussa.

3 c luku

Haku- ja myöntömenettely sekä seuranta ja valvonta

18 §

Tuen, valtiontakauksen ja lainan hakeminen, myöntäminen ja maksaminen

Avustuksen, valtionlainan, korkotuen ja valtiontakauksen sekä valtiontakaukseen sisältyvän tuen myöntää hakemuksesta Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tuen myöntämistä koskevaan hakemukseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 47—52 §:ssä, 53 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 54 ja 55 §:ssä säädetään. Valtionlainaa, korkotukea tai valtiontakausta koskevalla päätöksellä hyväksytään valtionlainan tai korkotukilainan taikka valtiontakauksen kohteena olevan lainan määrä ja lainaehdot sekä valtiontakauksen määrä ja ehdot. Jos valtionlainaa, korkotukea tai valtiontakausta koskeva päätös valituksen johdosta muuttuu, lainan määrän ja ehtojen muuttaminen edellyttää luotonantajan suostumusta.

Avustuksen maksamista koskevaan hakemukseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 57 ja 58 §:ssä säädetään.

Valtionlainan allekirjoittamiseen sekä sen nostamista koskevaan hakemukseen ja lainan maksamiseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 59 ja 60 §:ssä, 61 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 62 §:n 1 momentissa, 63 §:ssä ja 72 §:ssä säädetään.

Korkotukea ja valtiontakaukseen liittyvää tukea koskevaan hakemukseen sekä korkotuen maksamiseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 59 ja 60 §:ssä, 61 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 64 ja 65 §:ssä, 66 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 71 ja 72 §:ssä säädetään.

19 §

Rakentamisen ohjeet ja tarkastukset

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tätä lakia ja sen nojalla annettua valtioneuvoston asetusta tarkempia säännöksiä tämän lain nojalla tuettavasta rakentamisesta.

19 a §

Tuen seuranta

Tämän lain nojalla myönnettyyn tukeen ja erityisiin etuuksiin sovelletaan porotalouden rakennetukilain 21 lukua.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

20 §

Valvonta

Tämän lain nojalla myönnettyyn tukeen ja erityisiin etuuksiin sovelletaan porotalouden rakennetukilain 22 lukua.

39 a §

Korkotuen ja muun etuuden takaisinperiminen ja korkotukilainan irtisanominen

Mitä avustuksen takaisinperimisestä säädetään 39 ja 40 §:ssä, sovelletaan myös korkotukilainan korkotukeen, valtiontakaukseen sisältyvään tukeen sekä erityisenä etuutena myönnettyyn tukeen.

Jos korkotukilaina on lainvoimaisella päätöksellä päätetty periä takaisin tuen saajalta, luotonantaja saa irtisanoa korkotukilainan osaksi tai kokonaan.

40 §

Takaisinperintä- ja viivästyskorko

Palautettavaksi tai takaisinperittäväksi määrätyn määrän korkoon ja viivästyskorkoon sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 99 ja 100 §:ssä säädetään.

55 a §

Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Tätä lakia toimeenpantaessa maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikeuteen saada ja luovuttaa tietoja sovelletaan porotalouden rakennetukilain 109 §:ää.

64 §

Käsittelymaksun periminen

Tämän lain nojalla annetuista päätöksistä peritään maksu siten kuin maksujen perimisestä erikseen säädetään. Luottojen maksuhelpotuksia sekä avustuksen ja muun tuen myöntämistä koskevat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökset ovat kuitenkin maksuttomia.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

65 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukimuodoista, tuen myöntämisen perusteista, tukien kohdentamisesta, tukitasoista ja enimmäismääristä sekä sopimukseen perustuviin tukien yleisistä ehdoista ja siitä, miten tuki voidaan eriyttää alueittain.

Maaseutuvirasto antaa määräykset kauppakirja- ja velkakirjakaavoista, hakemus- ja päätöskaavoista sekä muista tämän lain toimeenpanoa varten tarpeellisista kaavoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2016.

Tällä lailla kumotaan kolttalain 8 §:n muuttamisesta annettu laki (992/2011).

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin muita kuin erityisiä etuuksia koskeviin hakemuksiin, myönnettyihin tukiin, lupiin ja lainoihin, syntyneisiin valtionsaamisiin sekä sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

maatalouden rakennetuista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 2 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 29/2014, seuraavasti:

2 §

Soveltaisala

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakenteen parantamiseen myönnettävistä tuista säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (986/2011) ja kolttalaisissa (253/1995). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin, jos henkilön eloporumäärä alittaa pääasiallisen toimeentulon antavan eloporojen määrän tai jos henkilön yksinomaan porotaloudesta saama yrittäjätulo ei ylitä tässä laissa tai sen nojalla säädetyn maataloudesta saatavan yrittäjätulon vähimmäismäärää.

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2016.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin hakemuksiin sekä ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin tukiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltaisala

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen tukeen tai korvaukseen, joka myönnetään maataloutta harjoittavalle maatalouden tuotantotoimintaan, toiminnasta luopumiseen tai maatalouden rakenteen parantamiseen taikka ympäristötukena, luonnonhaittakorvauksena tai niitä vastaavana tukena tai korvauksena. Porotalous luetaan tällöin maataloudeksi. Lakia ei sovelleta Euroopan maatalouden tukirahaston (maataloustukirahaston), Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tai hallinnointilain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitetussa yleisasetuksessa säädetyistä muista Euroopan unionin rahastoista kuin maaseuturahastosta taikka muista Euroopan unionin rahoitusvälineistä rahoitettavaan tukeen. Tätä lakia ei myöskään sovelleta työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetussa laissa tarkoitettuihin maaseudun kehittämistä koskeviin valtakunnallisiin maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin tai muihin hankkeisiin eikä maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetussa laissa (1413/2011) tarkoitettuihin hankkeisiin, jotka rahoitetaan kokonaan kansallisista varoista ja jotka eivät perustu hallinnointilain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ohjelmaan, eikä sellaiseen kolttaluonnon palvelujen kehittämiseen, josta säädetään kolttalain (253/1995) 13 §:ssä. Muuten tätä lakia sovelletaan kolttalain toimeenpanoon siten, kuin kolttalain 8 §:n 3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2015 vp

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin hakemuksiin sekä ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin tukiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 4.12.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jari Leppä kesk
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Kari Kulmala ps
jäsen Mats Löfström r
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius